

2017/1

HEREND HERALD

48.

A HERENDI PORCELÁNMANUFAKTÚRA MAGAZINJA

KULTÚRA

Arcot borító színek
és vonalak

ÉRDEKESÉG

Magasra nőtt
aggastyánok

KULISSZÁK MÖGÖTT

Ahol a porcelánok
születnek

HEREND

PORCELÁN

IDŐTLEN SZÉPSÉG
ÖRÖK ÉRTÉK

Herend

HEREND.COM
FACEBOOK.COM/HERENDPORCELAN

BUDAPEST • BERLIN • SYDNEY • LONDON • MILÁNÓ • MOSZKVA • NEW YORK • TOKIÓ

TISZTELT HEREND HERALD OLVASÓ!

A SZÜLETÉS MISZTIKUM!

Legyen egy ötlet, újítás, a világ sorsát megfordító találmány, vagy az ember születése: ez mind-mind misztikum. Minden születésben ott van Anyánk és Apánk képe, de a születés valódi misztikuma a lélek. A lélek köré épül testünk, gondolkodásunk. A lélek a szikla, amelyet ajándékba kaptunk, de amelyre építenünk már nekünk kell. A lélek emeli fel az embert, teszi Őt képessé a társadalmi és természeti környezetére megismerésére, teszi Őt tudatos lényként kérdések és válaszok megfogalmazására képessé, a lélek által tudunk választani jó és rossz, igaz és hamis, jó cselekedet és gonoszság között, a lélek adja a művészet és szépség iránti fogékonyságunkat, a lélekből fakad felelősségérzetünk, hogy gazdagítsuk a bennünket körülvevő világot. A fogantatáskor kapott lélek adja feladatunkat és célunkat is, hogy többet hagyjunk hátra az utókornak, mint amennyit mi kaptunk elődeinktől. Lélek nélkül nincs innováció, lélek nélkül nincs megújulási képesség.

A HERENDI PORCELÁN SZÜLETÉSE IS MISZTIKUM!

A lélek alkotó kezek általi lenyomata, tárgyban megjelenő szépség, elegancia, harmónia, a tárgy költészete. Misztikum, ahogy a holt anyagból a műalkotás megszületik. Misztikum, ahogy a kolin, a földpát és a kvarc formázó kezek általi házasításából összeáll a képlékeny porcelán massa, misztikum, ahogy a tűz hevítő forróságát túléli a nyers massa, s lesz csillogó fehér arany, misztikum, ahogy porcelán festőink megálmodják mintáinkat, és kezük képzeletüknek engedelmessé válnak Herendi motívumokat varázsolnak a porcelánra. Herenden kézzel-kézre jár a porcelán, így amikor alkotásaink elkészülnek, közel nyolcszáz kollégánk szeretetét és kézfogását nyújtjuk át Önnek. Ez adja Herend misztikumát, tárgyaink költészetét, ebben különbözik a Herendi porcelán az operációs rendszerek által vezérelt, digitális intelligenciára épülő robotok alkotta lelketlen termékektől.

A HERENDI PORCELÁN A MISZTIKUM ÉS LÉLEK ÖSSZEÖLELKEZÉSÉBŐL SZÜLETIK!

Megtisztelő figyelmét megköszönve, magazinunkhoz kellemes időtöltést és kikapcsolódást kívánok!

Tisztelettel köszönti,
Dr. Simon Attila
vezérigazgató

10

8

18

12

- 5 AKTUÁLIS
- 7 BARBERSHOP
- 8 PILLANGÓHATÁS
- 10 ARCOT BORÍTÓ SZÍNEK ÉS VONALAK
- 12 KÖNNYED ELEGANCIA
- 14 AHOLA PORCELÁNOK SZÜLETNEK
- 16 SZENTIMENTALISTA FORGÁS:
ANGOL KERINGŐ
- 17 KIRÁLYOK ÉS KIRÁLYNŐK ÉKKÖVEI
- 18 MAGASRA NŐTT AGGASTYÁNOK
- 20 NOSZTALGIAVONATOKKAL A VILÁG KÖRÜL
- 21 AZ APICIUS ÉTTEREM AJÁNLATA
- 22 AJÁNDÉKÖTLETEK

IMPRESSZUM

HEREND HERALD

Felelős szerkesztő
Szerkesztő
Grafikai munka
Szerzők
Fotók
Szerkesztőség

Dr. Simon Attila
Cserhalmi Rita
Mátai és Végh Kreatív Műhely
Fézfler Georgina, Pálvölgyi Éva, Kovács Zsuzsanna
Kaunitz Tamás, Bak Zsolt, Shutterstock
Mátai és Végh Kreatív Műhely,
1036 Budapest, Perc utca 6.,
kreativmuhely@kreativmuhely.hu

Kiadja a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.
Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.
H-8440 Herend, Kossuth Lajos u. 140.
Telefon: +36 88 523 100, Fax: +36 88 261 518
E-mail: info@herend.com
Web: www.herend.com
Facebook: www.facebook.com / Herendporcelan
Készült a Keskeny Nyomdában.

ISSN 1585-1397

FRANKFURTBAN

A nagy múltú, és a világ élvonalába tartozó Manufaktúra az idei évben is elkápráztatta a nagyközönséget a frankfurti Ambientén. 142 ezer látogató volt kíváncsi a legújabb trendekre, köztük a Herendi újdonságokra, melyek csaknem 100 m² elegáns standon kerültek bemutatásra.

Az egyik legjellegzetesebb Herendi termékcsoporthoz a VH, eddig főleg figurákon volt ismert, azonban az idei szakvásáron a dísz tárgyakon is kivívta magának a méltó helyet, hogy gyönyörködtesse a nagyközönséget.

Ez a rendkívüli variálhatóságot lehetővé tevő dekor ugyan XIX. századi gyökerekből táplálkozik, de újszerű megközelítése, feldolgozása jól kifejezi Herend mai lényegiségét, a Tradíció és Innováció összefonódásában rejlő erőt.

Népszerű volt még a különlegesen applikált óriás váza, a nagyméretű és újonnan kialakított figurák, izgalmas dísz tárgyak, varázslatos szervízdekorok. A piacok és a nézőközönség sokszínűségét igyekezett kielégíteni az idei év színes, változatos termékpalettája, ily módon is megnyilvánítva a Herendi mesterkorongosok generációkon átörökített magasszintű tudását és megújulási képességét.

KÖRNYEZETTUDATOS HEREND

A Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt., mint a környezete iránt is tudatos vállalkozás, a Manufaktúra parkolójában E-töltőállomást adott át. Herend gyökerei a kézműves porcelánkészítés tradíciójából erednek, ugyanakkor fejlődésében az innováció és a fenntarthatóság is fontos szerepet kapnak.

A múlt és a jövő összefonódását jelképezi ez az elektromos-töltőállomás is, hiszen a modern töltőpontot a legklasszikusabb Herendi dekoráció, a Viktória minta díszíti.

HERENDI KREATÍV IDŐUTAZÁS

Ide első időszak kiállítását nyitotta meg a Herendi Porcelánmúzeum a "Velünk élő Herendi" címmel, az elmúlt harminc év Herendi plakátjaiból.

A megnyitón dr. Simon Attila, a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. vezérigazgatója köszöntötte a vendégeket, s emlékeztetett arra, hogy a Manufaktúra számára mennyire fontos az értékeit átörökítő kulturális misszió, erre két évszázados múltja és művészeti tradíciója is kötelezi.

A tárlat öt tematikára lebontva illusztrálja, hogyan változott a cég kreatív arculata az elmúlt 30 évben az „Időtlen szépség – örök érték” mottójához hűen.

HEREND CSODÁI GYULÁN

Nem mindennapi utazásra invitáltuk látogatóinkat a Gyulán nyílt kiállításunkon. Egy időutazásra, ahol a bemutatott tárgyak hol a XIX. századba, hol a XXI. századba varázsolták el a látogatókat, megidézve Alice különös kalandjait Csodaországban, illetve Tükörországban. Egy időutazásra, ahol híres dekorációink közel kétszáz éves fejlődését szemlélhették meg. Egy utazásra, mellyel tetten érhetők a herendi mesterek bámulatos munkáját és zseniális kézügyességét. Annak a csodának lehettek részesei, mely Herenden nemhogy három napig tart, hanem ÖRÖKKÉ!

HERENDI PORCELÁN ÉS AZ ANDRÁSSYAK

Idei első Herendi kiállításunkat az impozáns megjelenésű, teljesen felújított Andrassy-kastélyban nyitottuk meg Tiszadobon. A tárlat fő attrakciója a több mint 1 méteres díszkút, mely már a lépcsőházból csalogatja a látogatókat.

A grandiózus alkotás mellett a porcelán áttetsző anyagát hangsúlyozó lámpák sereglenek, melyeket tehetséges diákjaink hívtak életre.

A fény és a porcelán árnyjátékait követve pompázatosan megterített főúri asztal tölti meg a teret, ahol az eredetileg gróf Apponyi Albert részére készült minta színvariációiból álló készletet csodálhatunk meg. A több száz Herendi remekmű mellett természetesen az Andrassy család által rendelt virágminta bemutatása sem maradhatott el.

„RÁGYÚJTOTTAM A PIPÁRA...”

Igazi kézműves és iparművészeti különlegességeknek lehetnek szemtanúi a Herendi Porcelánművészeti Múzeum látogatói. A kassai Kelet-szlovákiai Múzeum történelmi pipái kerültek bemutatásra, ahol tajtékpipák, porcelánból, cserépből és fából készített pipák, illetve egyéb, a dohányzással kapcsolatos kellékek, például pipaszurkálók, erszények, szivar-és cigarettaszípkák kaptak helyet a vitrinekben.

A kiállított tárgyak nemcsak látványukkal ragadták meg a néző figyelmét, hanem egyúttal kultúrtörténeti kalandozásra is csábítottak. Tudniillik, sokáig a pipázás csak úgy, mint a porcelán birtoklása az uralkodó osztály kiváltsága és szenvedélye volt, majd az idő múlásával mindkettő a mindennapok részévé vált.

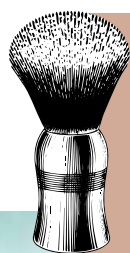

BARBER SHOP

Bár a borbély szó a latin barba, „szakáll” szóból ered, mégis egy olyan foglalkozást jelöl, melybe beletartozik a hajvágás, a borotválás és a szakáll fazonigazítása is.

TÖBB, MINT BOROTVÁLÁS

A barber shops, avagy a borbély műhelyek a férfiak számára legalább olyan fontos helyszínek voltak az 1800-as években, mint napjainkban a nők számára a különböző szépségszalonok. Azonban, ahogy telt múlt az idő, a házi használatra készült borotva és villanyborotva fejlődésével és elterjedésével a férfi szalonok bezártak. A borbély szalonok a legnagyobb befolyással a 19. század fordulópontján bírtak, amikor az Amerikai Egyesült Államokban afrikai üzletek segítették az afro-amerikai kultúra és gazdaság fejlődését. A barber's (Barber shop másik elnevezése) társadalmi fórumként is szolgált, ahol férfiak politikáról beszélgettek és a világ dolgait vitatták meg.

Tudta?

A modern korokat megelőző időszakban a borbélyok fogászati és kisebb orvosi beavatkozásokat is végeztek.

BOROTVÁLÁSTÓL A HAJVÁGÁSIG

Az elmúlt években ismét divatba jött a hosszabb szakállviselés a férfiak között, így manapság egyre több barber shop nyílik világszerte. De természetesen nem csak szakállt viselők vehetik igénybe ezt a szolgáltatást, hanem minden férfi, akinek fontos az ápoltság és igényes külső. Az alap szolgáltatások a hajvágás, szakállvágás, igazítás és az ősz szálak festése köré rendeződnek. Az igazi klasszikus „borbélyélményt” az ún. Barber Treatment adja, ami magában foglalja a hajvágást és a borotválást is egyben. A borotválás forró törölközővel kezdődik, hiszen első lépésben fel kell lazítani a szőrt. Az ollók itt is csattognak, elmaradhatatlan kellék a penge, és az igazán profi helyeken a székek speciálisan kialakítottak. A hajformázáshoz a zselé és a wax mellett ún. pomade is választható, mely az 1920–1950-es években élte fénykorát. Mai összetétele persze sokkal korszerűbb, a petróleum helyett vizes alappal készül, ugyanolyan jól tart, mint előde, de sokkal könnyebben eltávolítható a hajból.

Egy átlagos alkalommal 20–25 percig tartózkodik a vendég a barber shopban, ahonnan felfrissülve, rendezett megjelenéssel és jó hangulatban távozhat.

ORSZÁGONKÉNT MÁS ÉS MÁS

A borbélyokat nem csak a cégér különbözteti meg egymástól. Különbözhetnek egymástól abban, hogy hol dolgoznak, milyen szolgáltatásokat nyújtanak és milyen néven hívják magukat. Az Amerikai Egyesült Államok egyes államaiban eltérőek a törvények arról, kinek mit szabad és mit nem. Marylandben a kozmetikus nem használhatja a borotvát, ez kizárólag a borbély eszköze lehet. Ezzel szemben New Jersey-ben már nincs terminológiai vagy szabályozási különbség egy kozmetikus és egy borbély között. Ausztráliában borbély a hivatalos és trendi elnevezése a férfi fodrásznak.

PILLANGÓHATÁS LEPKÉS BRAVÚRVÁZA

Bizonyára sokak által ismert Edward N. Lorenz amerikai matematikus, meteorológus híres mondata: „Képes-e egy pillangó braziliai szárnycsapása Texasban tornádót kiváltani?”

A Herendi mestereket is ez a gondolat ihlette, amikor egy hihetetlen méretű és kivitelű díszvázával jelentek meg, hogy így tisztelegjenek a természet szépségei, a pillangók, s azok olykor világot megmozgató szárnycsapásai előtt.

A talpazatos fedeles vázát virágzó almafa öleli át, aminek gyökerei körül gombák, virágok, bogarak találhatóak és a lombkoronát pedig 59 darab különböző méretű és fajtájú lepke, pillangó ékesíti.

A mesterkorongos 32 óra alatt készítette el a váza formát, a ráhelyezett gipszformák elkészítése pedig összesen 350 órát vett igénybe. A nagyméretű formák mozgatása, a részek pontos, tökéletes illesztése komoly szervezést és körültekintést igényelt mindenki részéről, aki ebben a „bravúros” feladatban részt vett.

Többnapos szárítás után került sor a váza kiégetésére, majd következett a festése, ami körülbelül 300 órás munkát jelentett. A váza festése úgynevezett palettafestéssel történt, a talpazaton erőteljesebb árnyalatból indul, míg felfelé haladva a színek halványodnak és összességükben szinte a teljes színpalettát felölelik.

A festést követően került sor a kamrás kemencében történt dekorégetésre, amelynek során a Lepkés Bravúrváza elnyerte végső, szemet gyönyörködtető megjelenését.

Tudta?

A pillangóhatás kifejezés a kaoszelmélet-höz kötődik. A pillangóhatás felismerésének a jelentősége abban áll, hogy a bonyolult rendszerek, például az emberi psziché, az időjárás, vagy a tőzsde változásait nehéz belátható időn belül megjósolni. A kezdeti feltételek apró változásainak véletlenszerű láncolata ugyanis nagymértékben megváltoztathatja a rendszer egészének hosszútávú működését.

Tudta?

A pillangók a metamorfózis, az újjászületés, a gyökeres átalakulás szimbólumai, hiszen életük során négy fontos fejlődési fázison kell átmenniük ahhoz, hogy elérjék kifejlett állapotukat. Az első stádiumban, hernyóként rengeteg táplálékot kell magukhoz venniük ahhoz, hogy a következő időszakhoz elegendő energiájuk legyen. Bábállapotukban, fajtától függően egy ágon függve, a lombok között, vagy a föld alá temetkezve a várakozás, visszavonulás időszakát élik. Ez a mozdulatlanság, „kis halál” azonban komoly belső átalakuláshoz segíti a hernyót a báb páncélja mögött. Végül a kifejlett pillangó előbújik bábójából és elindul, hogy felfedezze a világot.

ARCOT BORÍTÓ SZÍNEK ÉS VONALAK

Térjünk vissza a kezdetekhez. A vadászó és harcra kész ősemberekhez, a törzsi varázslók és vezetők korába, amikor az arcok festékek mögé bújtak. Itt kezdődött minden. A sokszínűség fellelhető az arcokon, a rajtuk található festékek titkos jelentésében és a különböző kultúrák mintázatain. Mit jelentenek a színek és formák? Fessük bele magunkat a színforgatagba...

MOTÍVUMOK, SZÍNEK ÉS FORMÁK NYELVE

Az idők folyamán az arcfestésben megjelenő minták és motívumok sokféle jelentést kaptak. A motívumok között találunk olyat, melyek érzéseket fejeznek ki azáltal, hogy arckifejezéseket imitálnak. A szoros összetartozást erősíti a hasonló geometriai formákból és színekből álló egyen arcfestés. A minták gyakran elmesélik az adott törzs, vagy csoport történetét és múltját, miközben egyfajta névjegyként szolgálnak, amikor két törzs embere találkozik egymással.

HARCI FESTÉS

Az emberi élet egyik legjelentősebb tevékenysége a harc, melynek stratégiájában mindig is fontos szerepet töltött be a pszichés hadviselés. Az ellenség megfélemlítésére szolgáltak azok a feltűnő arcfestések, melyek során feketére, vörösre festették a harcosok az arcukat.

A SZÍNEK JELENTŐSÉGE

A vöröshöz társítják a bátorságot, erőt, szenvedélyt, veszélyt és a dühöt is, így viselete egyértelműen a harci szándékot jelöli. A fehér a béke jelképe, míg a szem alatti zöld festékről úgy tartották, éjszakai látást ad viselőjének. A sárga szín kedvezőtlen vagy akár végzetes lehet, lévén a halálra és az öreg csontokra emlékeztet.

KÜLÖNLEGES ALKALMAK

A harci dísz felöltésén kívül különböző beavatások és események adtak teret és kívánták meg az arc ünneplőbe öltöztetését. Esküvő, temetés vagy egyéb kiemelt rítusokhoz külön szimbólumrendszert használtak, gyakran maga a festés folyamata is a szertartás részét képezte.

A TERMÉSZET SZÉPSÉGE – INDIA ÉS A HENNA

Az arcfestés az indiai népi kultúra és a mindennapi élet szerves része. A legismertebb, és a világ más tájain is elterjedt festési módszer tradicionális eszköze a henna, mellyel nem csak a testüket (láb, kéz, gyakran nyak és torok), de a hajukat és az arcukat is színezik. Motívumaiban keverednek az absztrakt, vallási és jó szerencsét hozó szimbólumok.

Tudta?

A leghíresebb arcdíszeket a Maori törzs tagjai viselik. Minden moko (tetoválás) egyedi és egyfajta aláírásként is szolgál, a családi és rangi hovatartozásról árulkodik.

Tudta?

A kínai drámaművészet megjelenésével az arcfestés nem magán az arcon, hanem a darabokban hordott maszkokon jelent meg. Az élénken és gyakran túlzóan megfestett arcki-fejezéseket a közönség jól láthatta, miközben a színész rejtve maradhatott.

KÖNNYED ELEGENCIA

PÁLVÖLGYI ÉVA

A részletekre való odafigyelés, egy-egy jól megválasztott bútordarab, kiegészítő, sokat adhat hozzá az összképhez, és személyessé, beszédessé teheti az adott enteriört. Jó példa erre, a francia stílusú lakberendezés, aminek az egyik legfontosabb jellemzője a finom elegancia. A többnyire visszafogott színösszeállítású környezetbe néhány feltűnő bútordarabot, kiegészítőt helyezve kifinomult fókuszpontot adunk a térnek, ami már ömagában elegánssá teszi a lakás hangulatát. Az arany szín, mértékkel használva persze, mindig is az elegancia, előkelő igényesség kifejezésének az eszköze. Egy arany mintázatú étkészlet, aranyozott keret a falon, arany intarzia a bútorokon, arany színű párnák a nappaliban elegáns megjelenést kölcsönöznek a térnek. Az arany bármilyen formában is jelenik meg az otthonunkban, az előkelőség hangulatát varázsolja életünkbe.

Tudta?

A XIX. században porcelánt birtokolni csak az arisztokrácia kiváltsága volt. Herend a XIX. század világhiállításain alapozta meg hírnevét, és az arisztokrácia elismerései, s megrendelései tették világhírűvé. A kézzel készült remekművek elnyerték a legmagasabb rangú – eleganciára különösen fogékony – főúri családok bizalmát. A Herendi „fehér arany” szépsége napjainkra már a legkülönbözőbb terekben és otthonokban érvényesül.

Az igazán elegáns otthonok a kevesebb több elvére épülnek. Ennek szellemében nem érdemes telezsúfolni dísz tárgyakkal az enteriőröket. Válasszunk elegáns, kifinomult darabokat, és az eredmény nem marad el, vendégeink elismerő tekintetét azonnal magukra vonzzák majd. Sötétebb tónusú terekbe könnyedséget hozhat a dísz tárgyak formája, a formában megjelenő mozdulat, például egy ágaskodó ló kecsességének a megörökítésében. Bármilyen stílus áll is legközelebb hozzánk, mindegyikre igaz, hogy a színek és a formák adják a stílus lényegét. Legyen bármelyik trend az uralkodó a lakberendezésben, a Herendi Porcelán mindenkor szemet gyönyörködtető kiegészítői, használati tárgyai lehetnek otthonunknak. A világ körülöttünk szüntelenül változik, de ahogy maga az elegancia, a Herendi Porcelán is kortalan és örökérvényű.

AHOL A PORCELÁNOK SZÜLETNEK

KISS ISTVÁN

Nehéz meghatározni mi is az a pont, amikor megszületik a porcelán. Amikor megfogán a tervező fejében? Vagy amikor megkapja első tapintható formáját? Vagy amikor az utolsó ecsetvonás is a helyére kerül? A születés csupa misztérium a porcelán életében is, annál is inkább, mivel a porcelángyártás kezdeti állomása a kevésbé ismert gipszműhely.

Itt kezdődik minden. A gyártási folyamatok tervezésétől, a modellezésen át a gipsz gyártóeszközök készítéséig az előkészítő munkálatok nagy része itt zajlik. A gipsz ugyanis könnyen alakítható, faragható, mérettartó anyag, melynek a víz elszívó, -leadó tulajdonságai is optimálisak.

A Herendi porcelánok formagazdagsága egyedülálló, közel 16 000 forma született meg a Manufaktúra falai közt. Ezek a formák kezdetben gipszből kelnek életre. A gipszgyártás két fő lépésben zajlik, először a magmodell, majd a gipszforma kialakítására kerül sor. Mindez a herendi szakemberek kezei által, kézműves úton, manufaktúrális módon.

A MAGMODELL

A porcelántervező művész készíti el a mintadarabot. Ez még plasztilinből készül, ami a gipsznél is könnyebben formázható anyag. Bonyolultságtól függően a figurákat darabrészekre kell szétválasztani, és ezek mindegyikéből szilikongumi segítségével gipszmagok öntésére kerül sor. A gipszmagok újraegyesítésével, retusálásával születik meg a további megmunkálásra alkalmas gipszmodell.

A GIPSZFORMA KÉSZÍTÉS

Az előző lépésben elkészült magmodell tisztavirág életű, ugyanis újra részekre kell darabolni. Ezen darabok alapján készülnek a gipszöntőformák, melyeknek alkalmasnak kell lenniük arra, hogy könnyen, sérülésmentesen kivehető legyenek belőlük a nyers porcelánformák. Az egyik legbonyolultabb Herendi figura a "Szarvas kutyákkal" például 62 darabrészből áll, tehát egy darab figura elkészítéséhez ennyi gipszformát kell egyszerre használni.

A porcelánmassza a magas tűzű égetés során lágyul, ezért a figurát a megfelelő pontokon meg kell támasztani, hogy ne változzon az alakja. A támasztékok kialakításánál figyelembe kell venni az alátámasztások helyeit, a dőlésszöveget, a felfekvési pontok méretét. A mérnöki precizitás elengedhetetlen!

A modell és formakészítéshez sok speciális kézi szerszámra van szükség, ezek egy részét a szakemberek készítik el az adott feladathoz igazodva nemes fákból, illetve rozsdamentes acélból.

A gyártóeszköz tervezés a magas szintű gipszes szakmai ismeretek mellett, a porcelángyártási folyamatok, valamint a különféle porcelán masszák tulajdonságainak alapos ismeretét igényli.

Tudta?

- A gipsz természetes anyag, különböző szerkezetű és tisztaságú kőzetei ismertek, a keletkezési körülményektől függően. Gipsz nagy tömegben fellelhető például a tengervíz bepárlódásakor kiváló sórétegekben. Mindenhol képződhet, ahol nagy a párolgás, így a sivatagokban is. Sivatagi rózsának hívják a lapos, kerekded, rózsaszirmokra emlékeztető sivatagi gipsz kristályokat.
- A világ legnagyobb gipszlelőhelye az Új-Mexikóban található White Sand Dunes.
- Az ókori Egyiptomban már 5000 évvel ezelőtt használtak gipszet az építkezésekhez.

SZENTIMENTALISTA FORGÁS: ANGOL KERINGŐ

Harmóniájának és eleganciájának köszönhetően az angol keringő számos bál nyitótánca és a standard táncok egyik alaptánca. Gyakran a táncok királynőjeként említik.

Bostonban, az 1920-as években kialakult angol keringő közel egy évszázada a báli termek és a táncversenyek egyik központi szereplője. Létrejött a bécsi keringőnek köszönhető, megjelenését pedig a gyorsabb és fárasztóbb keringő kényelmesebbé tételének igénye tette szükségessé. A keringő a XIX. századtól uralta a társasági táncéletet, de angol változata csak a XX. század első harmadában nyert nagyobb teret, mégpedig az 1920 és 30 között a társastáncot megújító angol tánctanároknak köszönhetően. Az angol keringő muzsikáját lassú áradás, lágyág és szentimentalizmus jellemzi. Ennek a dallamos újszerűségnek, továbbá a ritmikusan lendülő és harmonikus mozdulatoknak volt köszönhető, hogy oly gyorsan meghódította a kor fiataljait. A bécsihez hasonlóan $\frac{3}{4}$ -es ütemre táncolják, a fő hangsúlyt pedig az első ütés kapja. Újdonság viszont, hogy a régi kerek fordulók mellett egyenes irányú mozgás elemeket is tartalmaz, a tánc szerkezete átlós jelleget kapott, továbbá a bonyolultabb teljes fordulatokat felváltották a háromnegyedes fordulatok. Mozgásformáját tekintve könnyedén elsajátítható, szélsőséges magasságok és mélységek jellemzik. A lendületes és könnyed diagonális mozdulatoktól, továbbá a teret törésmentesen uraló fordulómozgásoktól válik igazán légiessé ez a fajta waltzer.

Tudta?

Franciaországban és Németországban az I. világháború ideje alatt betiltották a táncot, pedig korábban Párizs élen járt a modern táncok elterjedésében, az első világbajnokságot is ott tartották 1909-ben

“Az emberi természetén kívül egyetlen más élőlény sincs birtokában a testet hangokra mozgató érzés parancsának. Ezt a ringató parancsot ritmusnak nevezzük, s azt a parancsot, mely a magas és mély hangok összefonódását kormányozza: harmóniának. Ezek együtt pedig a táncot teremtik meg.”

/Platon/

KIRÁLYOK ÉS KIRÁLYNŐK ÉKKÖVEI

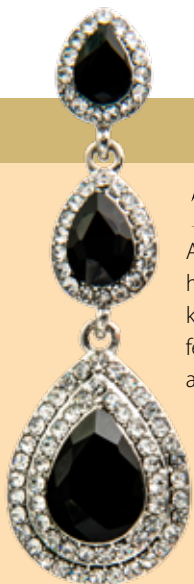
A koronaékszerek a hatalom szimbolikus kifejezésére használt jelvények. Leggyakrabban smaragd, zafír, spinell, rubin és gyémánt kövekkel ékesítették az aranyból, ezüstből készült koronákat, jogarokat, birodalmi almákat és gyűrűket. A drágakövek túlnyomó többsége ásvány, a Föld közeteiben található, a felszín közelében vagy mélyebb rétegekben. Értékének megállapításakor a nagyság, tisztaság, szín és a csiszolás minősége is szerepet játszik, súlyuk mérése a karát mértékegységgel történik (egy karátot 0,2 grammnak feleltetünk meg). A királyi drágaköveknek viszont a legtöbb esetben saját történetük is van, nem véletlen, hogy az igazán nagy jelentőséggel bíró ékkövek akár külön névvel is büszkélkedhetnek.

Az egyik leghíresebb spinell a Fekete Herceg rubinja nevet viseli, és igen előkelő helyet foglal el az angol koronaékszerek között. Súlyja 150 karát, hossza közel 5 cm. Árulások és harcok árán jutott az angliai herceg, Edward tulajdonába. A spinell egy béketárgyalás alkalmával került Kegyetlen Péter (1334–1369), kasztíliai uralkodó tulajdonába. Féltestvére, Trastamara Henrik szövetekezett Péter ellen Edwarddal, és a győzelmet meghálálva adta neki ajándékkul. A világ második legnagyobb, 39.872 karátos spinelle II. Katalin cárnő koronáján található, ami igazi különlegességnek számít, ugyanis közel 5000 gyémántkővet foglal magába, továbbá két sor igazgyönggyel emelte ki a korona vonalvezetését készítője, J. Posier, udvari ékszerész.

A zafírból sárga, narancssárga, rózsaszín árnyalatú is létezik, bár a szakértők a búzavirágszínűt tartják a legértékesebbnek. Az egyik, ha nem a leghíresebb zafír ékszer Katalin cambridge-i hercegnő, korábban pedig Diana walesi hercegnő, 18 karátos, ovális alakú zafír eljegyzési gyűrűje, melyet 14 gyémánt foglal keretbe. A gyémánttal díszített gyűrűket korábban „firkagyűrű”-nek is nevezték, ugyanis a nemes urak ennek erejével karcoltak édes üzeneteket szerett hölgyük ablakára. Számos híres gyémánt létezik, az 55 karátos Nagy Sancy-t III. Henrik (1207–1272) egyszerű sapkadíszként viselte, a 140 karátosra csiszolt Régens gyémánt pedig XIV. Lajos (1638–1715) koronájában találta meg helyét. A smaragd is gyémántokkal övezve nyújtja a legszebb látványt. Korábban hittek a smaragd látásjavító hatásában, a feljegyzések szerint Néror császár (37–68) nem külsejét díszítette ezzel az ékkövel, hanem lencsét csiszoltatott belőle a temérdek hivatali irat olvasásához.

A magyar államiság jelképe, a Szent Korona, két részből, a görög (Corona Graeca) és a latin (Corona Latina) koronából áll, melyek a földi-égi világot szimbolizálják. A koronát igazgyöngy, zafír, rubin, ametiszt és gránátkő ékesíti. A koronázási jelvények legrégebbi része a magyar királyi jogar, amely aranyból készült, fejét egyiptomi hegyikrisztály díszíti. A Szent Koronából Herendi porcelán másolat is készült, amely a budapesti Szent István Bazilikában is megtalálható.

A Herendi porcelánból készült Szent Korona másolat tervezése és kivitelezése 5 hónapig tartott, közel 350 munkaórát vett igénybe és végül 49 különböző porcelán darabból állt össze. A porcelán másolaton levő színek, minták és formák teljesen valóságűek, a drágakő és zománc részek szintén Herendi porcelánból készültek. Megalkotása már csak azért is technikai bravúr, mivel a herendi mesterek csak a koronáról készült fotókra hagyatkozhattak a készítésekor.

Tudta?

A brill nem a gyémánt egyik fajtája, hanem egy csiszolási forma, amelyet kifejezetten a gyémánt megmunkálására fejlesztettek ki, ugyanis ez emeli ki a legjobban a drágakő szépségét.

Tudta?

Nagy fába vágjuk a fejszénket akkor, amikor a legöregebb fák kora után nyomozunk. Az álló példányok kormeghatározása ugyanis korántsem egyszerű. Csőszerű fúróval egy hengeres farészt kell eltávolítani a törzsből, mely, ha jól sikerült a fúrás, tartalmazza az összes évgűrűt. Az így kapott évek számához a tuskó magasságnak tulajdonított életkort is hozzá kell számolni. Mindezek és a fatérfogat adják az alapot ahhoz, hogy meg lehessen becsülni a fa életkorát.

MAGASRA NŐTT AGGASTYÁNOK

Egy-egy ősrégi fa előtt gyönyörködve úgy tűnhet megáll az idő, a történelem meglevenedik és régmúlt korok elsárgult emlékei között találjuk magunkat.

Tudta?

A legidősebb ma élő fa, egy simatűjű szálkásfenyő, az emberiség írott történelmének teljes idejét megélte. Úgy feltételezik több, mint 5060 éves, vagyis ie. 3050-körül kezdte meg az életét. Kaliforniában, a Fehér-hegységben található.

MAGYARORSZÁG LEGÖREGEBB FÁI

A SZŐKEDENCSEI HÁRS

A Balaton nyugati partjától nem messze található fa-csoda legalább 700 éve szemléli a tájat, és az idő múlását. Talán még fiatal csemete korában láthatta az akkori magyar királyt, Károly Róbertet is. Életének valószínűsíthető kezdete egybe esik a százéves háború kitörésével, mely Anglia és Franciaország között dúlt. De tanúja volt az emberiség történelmének legpusztítóbb pestisjárványának, melyben Európa lakosságának közel fele veszett oda. A reneszánsz is ez idő tájt alakult ki Firenzében, Dante Alighieri pedig ekkor írta meg az Isteni színjátékot.

A NAGYKŐRÖSI BASAFA

A 31 méteres kocványos tölgy a becslések szerint 400-500 éves. Az Alföld pusztai tölgyeseinek utolsó hírmondói közé tartozik, árulkodva azokról az időkről amikor még százsámra hordták innen a fákat a budai Várba. Nevének mesés eredete a török időkbé nyúlik vissza. Történt ugyanis, hogy a budai pasa adóbeszedőjének megtetszett az egyik gazda gyönyörű leánya. Hogy elkerülje az apa, hogy lányából háremhölgy legyen, cselhez folyamodott. Öreg koldusnak adta ki magát, rávéve a törököt, hogy mászon fel a fára a mankójáért, amit valaki gonoszkodásból dobott fel. A török felment, azonban letört alatta egy ág, lezuhant és szörnyethalt. Ott temették el, azóta hívják a fát Basafának.

A GÖDÖLLŐI VACKOR

A Szent István Egyetem botanikus kertjének büszkesége ez a 20 méter magas óriás, melyet a legenda szerint gróf Grassalkovich Antal ültetett. Egyszer régen ugyanis, vadászat közben, egy sérült vadkan megtámadta és előle menekülve egy vadkörtefára mászott fel. Hálája jeléül kiadta utasításba, hogy a birtokon 1000 vadkörtefát telepítsenek. Ennek az ültetvénynek utolsó hírmondója ez a fa, mely most már 280 éves. A történetírók szerint ennek a fának a tövében írta meg Kossuth Lajos az isaszegi csata után a függetlenségi nyilatkozatot. De ha lehet hinni a krónikáknak, Erzsébet királyné is igen kedvelte, hiszen itt ismerkedett meg Andrássy Gyula gróffal. Ennek emlékére a helyiek a szerelmesek fájának is hívják.

A FELSŐMOCOLÁDI ÖREG HÁRS

A Somogy megyei kis település turisztikai látványossága ez a 400 éves matuzsálem, annál is inkább, mert 2012-ben az év fája lett az európai versenyen. A legenda szerint egykor hatalmas tűzvész pusztított a környéken, az erdő leégett és csak egy hársfa élte túl a pusztítást. Ennek a fának a magjait a hollók széthordták, ezekből született újjá az erdő. Mára a terület újra a Bánó-Kaskovics családi kastélybirtok részét képezi. A ma is élő családi hagyományuk fontos pillére az öreg hárs, a családi összetartozás jelképeként tartják, minden új családtagot bemutatnak neki.

A legidősebb élő szervezetnek a földön a neptunfűt tartják. Óriási telepekben él a Földközi-tengerben. A telepek akár 100 000 évesek is lehetnek.

NOSZTALGIAVONATOKKAL A VILÁG KÖRÜL

Vitathatatlan, hogy a menetrendszerű gőzmozdonyok ideje lejárt, mégis világszerte sokakban él a vágy, hogy láthassák, hallhassák, utazhassanak velük és megcsodálhassák a múlt ikonikus óriásait. A gőzmozdonyok és az általuk vontatott szerelvények mára nemcsak muzeális darabokká váltak, hanem újra az utazás szerelmeseit szolgálják ki világszerte, amelyeken keresztül a nosztalgizálni vágyók megismerkedhetnek a „boldog békeidők” vasúti utazásainak hangulatával, a régi idők technikai megoldásaival, a gyönyörűen kialakított és praktikus utasfülkékkel.

A nosztalgiavonatozás turisztikai élménye elsősorban olyan országokban alakult ki, ahol a vasúti közlekedés már az ipari forradalom óta fontos társadalmi-gazdasági szerepet töltött be.

LUXUS NOSZTALGIA

Az Orient expressz története nem is olyan régre, a 19. és 20. század Európájának történetébe nyúlik vissza. Teljes néven a Venece–Simplon–Orient expressz Nyugat-Európát Kelet-Európával összekötő vasútvonalakon közlekedő luxusvonat volt, amelynek kocsját sokan a világ egyik legszebb vasúti kocsjának tartják.

Az Orient expressz igazi luxusvonat volt, melyre csak I. osztályú jegyet lehetett váltani. Megérdemelték a nevezeteket „Roi des Trains, Trains des Rois”-nak (vonatok királya, királyok vonata).

HÍRESSÉGEKET IS MEGIHLETETT

Agatha Christie brit író 1934-ben írt, egyik leghíresebb krimijén (Gyilkosság az Orient expresszen) keresztül izgalmas képet kaphatunk a luxusvonat világáról.

CSÁSZÁRI KÉNYELEM

Ha valaki királyi élményre vágyik, akkor a tökéletes választás a „Majestic Imperator – Train de Luxe”, I. Ferenc József és Erzsébet királyné hajdani udvari vonatának újjáépített mása lesz. Ez a szalonvonat a császári család, valamint a századforduló európai főnemeseinek különleges életérzését segít megtapasztalni. A „gördülő palotában” minden adott a kényelemhez: az utasokat vörös szőnyeg várja a kocsi előtt, bársonyfotelek, fényűzően megterített asztalok, libériás utaskísérők gondoskodnak a maximális luxusedményről, tervezett útvonalai pedig főként Közép-Európa térségeit érintik.

Tudta?

A millenniumi kiállításra készült el az 1000. magyar gőzmozdony, melyet a neves mozdonytervező, Kordina Zsigmond (1848–1894) tervezett. Nevéhez fűződik a magyar mozdonytervezés és -gyártás megteremtése.

MAGYAR NOSZTALGIAVONATOK

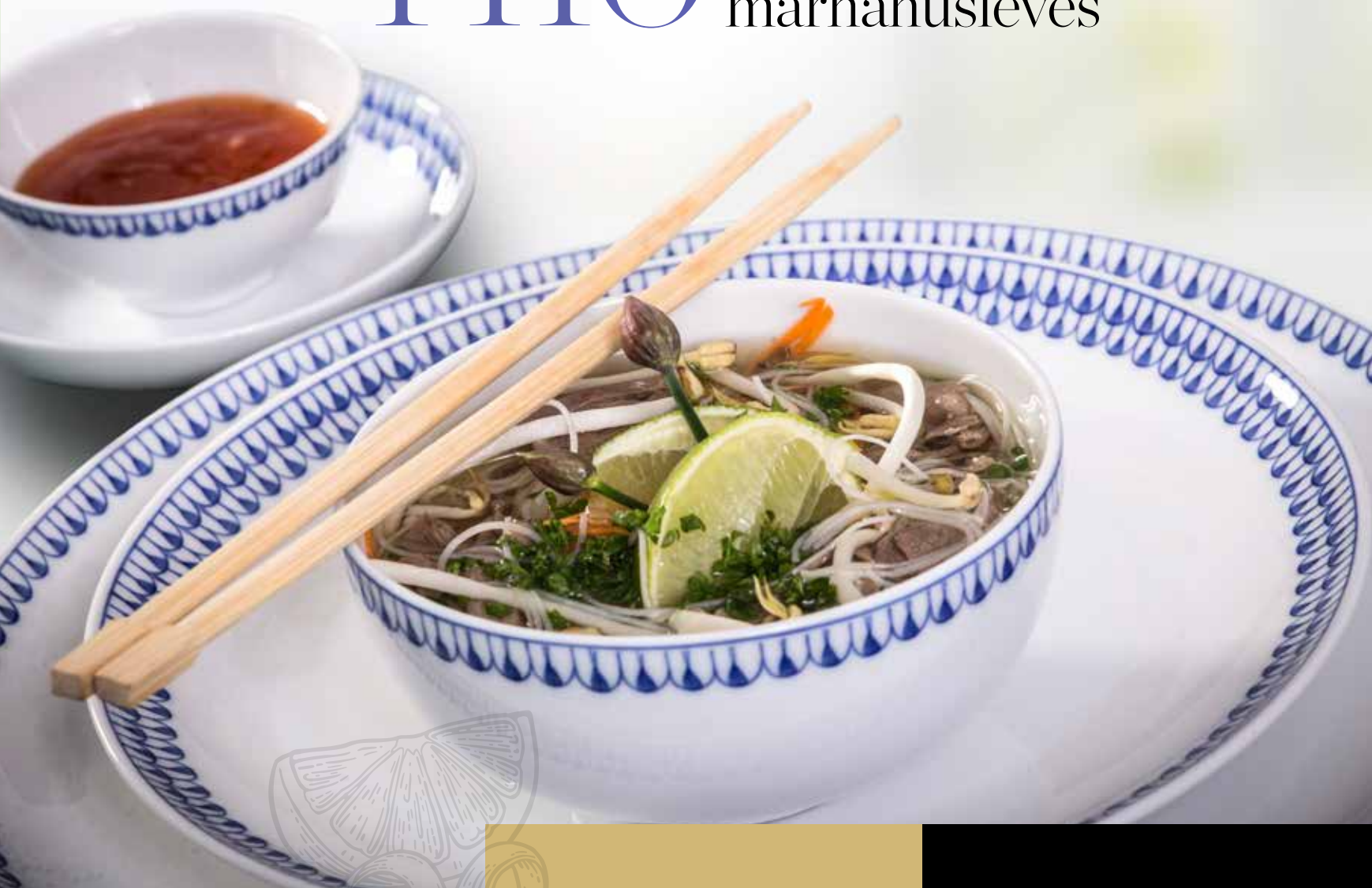
Vasúti nosztalgiautazások alkalmával (amelyek egyre nagyobb számmal vannak jelen hazánkban is) korabeli, felújított vonatokkal utazhat a turista, amelyek a századforduló emlékét őrzik. A járműflotta, több mint 100 különböző típusú, muzeális értékű darabból áll. A Gyertyafény Expressz például romantikus vacsorára hív minket, míg ha a panorámában szeretnénk gyönyörködni, bejárhatjuk gőzmozdonyokkal a Dunakanyar, a Cuha-völgy és Gödöllő mesés tájait.

AZ APICIUS ÉTTEREM AJÁNLATA

PHO

Vietnámi marhahúsleves

HOZZÁVALÓK 4 SZEMÉLYRE:

- 1 fej vöröshagyma,
- 4 dkg friss gyömbér
- 2 evőkanál halszós
- 8 dkg rizstészta
- 8 dkg marhahátszín
- 50 dkg marhacsont
- 30 dkg marhacomb
- 1 db újhagyma
- 1 csokor koriander
- 1 db lime
- só, csillagánizs, szegfűszeg, fahéj, egész feketebors,
- szójacsíra,
- chilipaprika

Elkészítés:

A marhahúst és a csontot, vöröshagymával, gyömbérral hideg vízben feltesszük főni. A tetején összegyűlt habot leszedjük. Egy felforrósított serpenyőben szárazon a csillagánizst, a szegfűszeget, a fahéjat és az egész borsot megpirítjuk. A befűszerezett levest kb. 1,5–2 órán át főzzük gyöngyöző forrás mellett. A letisztított marhahátszín mélyhűtőben dermesztjük, majd vékonyra szeleteljük. A rizstészta kb. fél óráig forró vízbe áztatjuk, amíg kifehéredik. A chilit és a zöldhagymát vékonyan felkarikázzuk, a zöldcitromot gerezdekre vágjuk, a koriandert leveleire szedjük. A tésztát és a zöldeket, a szójacsírát valamint a szeletelt marhahátszín tálkába tesszük és rámerjük a forró levest, így az a nyers állapotát elveszti. A lime levélével, chilivel, koriander levéllel tovább ízesíthetjük.

APICIUS ÉTTEREM ÉS KÁVÉHÁZ
8440 Herend, Kossuth u. 137.

Telefon: + 36 (88) 523 235
E-mail: porcelanium@herend.com
herend.com

Lepje meg szeretteit a Herendi Porcelánok örök eleganciájával!
Válogasson kedvére a több ezer kézzel festett egyedi termékünk közül!
Várjuk szeretettel márkaboltjainkban!

HEREND AJÁNDÉKBA

MÁRKABOLTOK

HEREND – VIKTÓRIA

H-8440 Kossuth L. u. 135. / +36 88 523 223

BUDAPEST – APPONYI

H-1051 József nádor tér 11. / +36 1 317 2622

BUDAPEST – BELVEDERE

H-1061 Andrássy út 16. / +36 1 374 0006

BUDAPEST – KLOTILD

H-1052 Kígyó u. 5. / +36 1 231 0230

BUDAPEST – HADIK

H-1014 Szentháromság u. 5. / +36 1 225 1051

BUDAPEST – EDEN

H-1184 Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér
+36 1 296 9088

SZENTENDRE – DIANA

H-2000 Bogdányi út 1. / +36 26 505 288

KECSKEMÉT – ARANKA

H-6000 Hornyik János krt. 4. / +36 76 505 316

KŐSZEG – IMOLA

H-9730 Fő tér 21. / +36 94 563 150

PÉCS – JÚLIA

H-7621 Király u. 20. / +36 72 213 756

SOPRON – ESTERHÁZY

H-9400 Várkerület 98. / +36 99 508 712

SZEGED – ANNA

H-6720 Oskola u. 17. / +36 62 420 556

BERLIN – HOTELADLON PASSAGE

D-10117 Unter den Linden 77. / +49 30 22 940 30

LONDON – THOMAS GOODE & CO. LTD.

19 South Audley Street / London W1Y 6BN
+44 20 7499 2823

Mokkáscsésze aljjal /
02757-0-00/VHN-OR

Szarvas /
15593-0-66/SP964

Teáscsésze aljjal /
04740-0-00/DAHLIAI

Földgömb /
05820-0-00/VHOR+N

Váza /
07127-0-00/C-HORT

Vide-poche tálka /
07631-0-00/HERB3

herend.com

GYÖRI BALETT

BALLET COMPANY
OF GYŐR • HUNGARY

www.gyoribalett.hu

Herend

Herend Porcelain